

Addendum C3

Dit document is opgesteld als addendum bij het rapport “Onderzoeksrapportage Financieel instrumentarium voor effectieve versnelling van de energietransitie in de Provincie Utrecht.” In dit addendum vertalen we de uitkomsten van het onderzoek naar een nadere uitwerking van de definitieve inrichting.

Voor ieder van de zeven gedefinieerde instrumenten bepalen we:

1. Het tijdsplan met te nemen stappen om het instrumentarium in te richten en operationeel te krijgen.
2. Een voorstel voor de governance structuur om de organisatie van het instrumentarium in te richten, inclusief potentiële wijze van samenwerking met partijen.
3. Concept criteria waar projecten aan dienen te voldoen die gebruik wensen te maken van instrumenten.
4. Totaal subsidiebedrag, totale inbreng van eigen vermogen, hefboom naar vreemd vermogen en wel of niet revolverend.

1. Subsidie voor PVT op individuele/ kleinschalige daken.

Het tijdsplan met te nemen stappen om het instrumentarium in te richten en operationeel te krijgen.

- **Opzetten provinciaal fonds.** De provincie verstrekt de subsidie middels een provinciaal fonds. Daarvoor kan een bestaand fonds zoals USET worden gebruikt, anders moet er een nieuw fonds worden opgericht.
- **Vaststellen van subsidiebedrag.** De provincie stelt vast welk subsidiebedrag en onder welke voorwaarden wordt uitgekeerd.
- **Deelnemingscriteria.** Opstellen van criteria waaraan particulieren en bedrijven moeten voldoen om in aanmerking te komen voor de subsidie.
- **Opzetten communicatie.** De focus van deze regeling ligt op particulieren en bedrijven. Deze dienen op de hoogte worden gebracht van het bestaan van deze regeling om te enthousiasmeren. Hierbij kan de provincie de samenwerking met gemeenten opzoeken, die vaak beschikken over een energieloket waar burgers terecht kunnen met verduurzamingsvraagstukken.
- **Inrichten aanmeldloket.** De provincie richt een centraal loket in waar burgers en bedrijven hun subsidieaanvraag in kunnen dienen. Daarnaast biedt het loket ondersteuning bij het doen van een aanvraag. Het loket beoordeelt de aanvragen en keert de subsidie uit indien de aanvraag aan de gestelde eisen voldoet.

Een voorstel voor de governance structuur om de organisatie van het instrumentarium in te richten, inclusief potentiële wijze van samenwerking met partijen.

- **Provinciaal fonds** waar de provincie de subsidies vanuit betaalt
- **Samenwerking met gemeenten en energieloketten** voor communicatie naar burgers en bedrijven
- **Inrichten van een aanmeldloket** voor het ontvangen en beoordelen van aanvragen en het ondersteunen van burgers en bedrijven bij aanmelden.

Concept criteria waar projecten aan dienen te voldoen die gebruik wensen te maken van instrumenten.

- Wij stellen voor om de subsidie vast te stellen op ca €400 per vierkante meter bij een gemiddelde prijs van € 1.000 per vierkante meter. Daarmee komt de terugverdientijd uit op circa zes jaar wat voor burgers een overzichtelijke investeringshorizon is. Wanneer deze prijs in de toekomst stijgt (inflatie) of daalt (technologische ontwikkeling, beschikbaarheid ISDE of SDE++ subsidie) beweegt de uit te keren subsidie hierin mee.
- Daarnaast stellen we een maximum voor van 10 vierkante meter per deelnemer wat leidt tot een maximale subsidie van € 4.000,-.
- De regeling is beschikbaar voor burgers en (MKB) bedrijven ten behoeve van verwarming van gebouwen of tapwater voor eigen gebruikt.

Totaal subsidiebedrag, totale inbreng van eigen vermogen, hefboom naar vreemd vermogen en wel of niet revolverend.

- Uitgaande van een investering van €900 tot €1.100 per vierkante meter en een opbrengst van 40 kuub gas besparing en 100 kWh, gerekend met gas en elektra prijzen van het huidige prijsplafond, is er 40% investeringssubsidie nodig om de tot een terugverdientijd van zes jaar te komen.
- Als we er vanuit gaan dat de provincie (40%) en de huiseigenaar (60%) de enige investeerders zijn, leidt dit tot een vermenigvuldigingsfactor van 2,5.
- We gaan niet uit van vreemd vermogen, al staat het burgers vrij om een (hypothecaire) lening aan te gaan om te voorzien in hun eigen financiering.
- Wanneer de provincie €72 tot €92 miljoen aan subsidie beschikbaar stelt, leidt dit tot een totale investering van €175 tot €230 miljoen.
- Dit betreft een subsidie, het instrument is daarmee niet revolverend.

2. Publiek warmtebedrijf voor nieuwe warmtenetten exclusief bronnen

Het tijdspad met de te nemen stappen om het instrumentarium in te richten en operationeel te krijgen.

- Samenwerkingsovereenkomst **provincie met publieke netbeheerder (Stedin)**. Het warmtenetbedrijf van Stedin is NetVerder. Deze organisatie heeft de kennis, kunde en publieke middelen om warmtenetten te ontwikkelen en exploiteren. De provincie heeft de publieke middelen en kennis van individuele warmtenetprojecten om deze in een portfolio aanpak te ontwikkelen. Gezamenlijk kunnen deze partijen gemeenten maximaal ondersteunen met capaciteit en besparen op maatschappelijke gelden door de portfolio aanpak.
- **Opzetten provinciaal fonds**. Om politiek of afstand te zetten voor de besturing in een publiek warmtebedrijf adviseren wij om als provincie met NetVerder samen te werken met een publieke entiteit op afstand, een provinciaal fonds. De provincie verstrekt de financiële middelen aan het provinciale fonds die deze beheert. Door netontwerpen en businesscases te standaardiseren versnellen de samenwerkende partijen de ontwikkeltijden. Het provinciaal fonds kan een revolverende voorwaarde van maximaal tien jaar meekrijgen. Met de gemiddelde vijf jaar ontwikkeltijd, een jaar realisatie en twee jaar exploitatie opstart heeft het fonds vervolgens twee jaar de tijd om haar deel te verkopen aan een derden, zoals pensioenfondsen.
- **Oprichten van een publiek warmtebedrijf**. De provincie, NetVerder en het provinciaal fonds richten gezamenlijk een publiek warmtebedrijf op. Dit bedrijf werkt samen met gemeenten en ontwikkelt warmtenetten tot een financial close. De provincie is verantwoordelijk voor

het inbrengen van eigen vermogen, het organiseren van Europese en landelijke subsidies en financiële middelen. Het fonds is verantwoordelijk voor het inbrengen van financiële kennis en organiseren van vreemd vermogen. Netverder is verantwoordelijk voor de technisch expertise voor ontwikkelen en exploiteren van warmtenetten en brengt ook eigen vermogen in. De gemeente is verantwoordelijk voor de lokale warmtetransitie en organiseren van draagkracht. De risico's worden gedeeld over de vier publieke partners en gespreid over de projecten.

- **Oprichten lokaal gemeentelijk warmtebedrijf met holding.** Het provinciale warmtebedrijf en de gemeente werken op eigen kosten in de ontwikkelfase samen tot en met de financial close. Bij financial close van het project wordt een Special Purpose Vehicle (project BV) opgericht en brengen het provinciale warmtebedrijf en de gemeente hun gemaakte ontwikkelkosten in als eigen vermogen. Het eigen vermogen kan door de lokale gemeente worden aangevuld met achtergestelde financiering om een meerderheid van aandelen te verwerven. Het totale eigen vermogen geldt als 30% waarmee 70% vreemd vermogen wordt opgehaald. Met de nieuwe WIS regeling die in mei 2023 bekend wordt geldt dat er zelfs tot 90% vreemd vermogen wordt opgehaald.
- **Deelnemingscriteria.** Opstellen van criteria waaraan projecten technisch en financieel moeten voldoen om in aanmerking te komen om samen te werken met het provinciale warmtebedrijf. De focus van deze regeling ligt op het ondersteunen van gemeenten met het ontwikkelen van nieuwe warmtenetten met gerichte technische kennis, kunde en financiële middelen.
- **Inrichten aanmeldloket.** De provincie richt via het provinciale fonds een centraal loket in waar gemeente de samenwerking voor een warmteproject indienen. Deze kwalificeert of het lokale warmtenetproject voldoet aan de minimale criteria en schat in welke inzet het beste bijdraagt aan versnelling. Het loket maakt een inschatting voor het benodigde ontwikkelgeld en controleert de beschikbaarheid hiervan in het publieke warmtebedrijf.

Een voorstel voor de governance structuur om de organisatie van het instrumentarium in te richten, inclusief potentiële wijze van samenwerking met partijen.

- **Provinciaal fonds en NetVerder hebben het merendeel van de aandelen in het provinciale warmtebedrijf, provincie heeft alleen de beslissende stem, golden share.** Hiermee heeft de provincie wel publieke sturing in een entiteit op afstand van de politiek en is geen besluitvorming binnen provincie gevraagd. Uiteraard worden Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten hier wel in meegenomen.

Concept criteria waar projecten aan dienen te voldoen die gebruik wensen te maken van instrumenten.

- Warmtenet is de voorkeursoplossing tegen laagst maatschappelijke kosten.
- Warmtenet projecten vanaf minimaal de intentieovereenkomst-fase met een businesscase en schetsontwerp als basis.
- Er is geen warmte-exploitant anders dan NetVerder het project aan het ontwikkelen.
- Gemeente vragen specifiek de hulp in van het provinciaal warmtebedrijf
- Gemeente heeft te weinig capaciteit en middelen om een warmtenet project te ontwikkelen

Totaal subsidiebedrag, totale inbreng van eigen vermogen, hefboom naar vreemd vermogen en wel of niet revolverend.

- Het in te brengen eigen vermogen voor de provincie is een investering via een provinciaal fonds met een revolverend karakter en looptijd van tien jaar.
- De investering voor de provincie voor de ontwikkeling van nieuwe warmtenetten binnen tien jaar voor zes tot vijftien warmtenetten ligt tussen 28 en 87 miljoen Euro. Hiermee worden tussen 2.000 en 5.000 woningequivalenten per warmtenet aardgasloos.
- De ontwikkeling van individuele warmtenetten verschillen in tijd. Het een project is concreter dan de ander en daarmee de gevraagd investering in ontwikkelgeld verspreid.
- Na consultatie met de vreemd vermogen verschaffers blijkt dat met inbreng van 30% eigen vermogen, 70 % vreemd vermogen wordt opgehaald. We gaan er vanuit dat de provincie en de netbeheerder de enige investeerders zijn, leidt dit tot een vermenigvuldigingsfactor van 6,6.
- We gaan ervan uit dat de investering revolverend is en daarmee op termijn beschikbaar komt voor overige projecten in de provincie die later wijken van het aardgas afhalen met warmtenetten.
- Wanneer de provincie €28M - €87M aan investeringsgelden beschikbaar stelt, leidt dit tot een totale investering van €189M - €578M.

3. Publiek warmtebedrijf voor nieuwe transportleidingen.

Het tijdspad met de te nemen stappen om het instrumentarium in te richten en operationeel te krijgen.

- **Regionale transportleidingen hebben een regionale warmtebron.** De warmtebron verschaft de mogelijkheid om meerdere gemeenten te voorzien naar lokale warmtenetten
- Omdat de warmte buiten de gemeentegrenzen gaat is de rol van de provincie gewenst om ontsluiting te organiseren naar lokale warmtenetten
- Provincie Utrecht kent twee kansrijke regionale transportleiding projecten. Amersfoort en Utrecht verkennen de mogelijkheid naar geothermie. De mogelijk beschikbare warmte kan zo groot zijn, dat er buiten de gemeente warmte beschikbaar komt.
- Geothermie is daarmee de basis en afhankelijkheid voor de opstart van samenwerkingspartners in transportleidingen en wordt interessant indien de bron minimaal 4000 – 6000 woning equivalenten van warmte kan voorzien.

Een voorstel voor de governance structuur om de organisatie van het instrumentarium in te richten, inclusief potentiële wijze van samenwerking met partijen.

- **Samenwerkingsovereenkomst provincie met publieke netbeheerder;** NetVerder heeft de kennis, kunde en publieke middelen om warmtenetten te ontwikkelen en exploiteren. De provincie heeft de publieke middelen en kennis van individuele warmtenetprojecten om deze in een regio aanpak te ontwikkelen. Gezamenlijk kunnen partijen gemeenten maximaal ondersteunen met capaciteit en besparen op maatschappelijke gelden door de portfolio aanpak.
- **Samenwerkingsovereenkomst provincie met EBN;** Energie Beheer Nederland is vanuit het ministerie van EZK in een rol gezet om een belang te nemen in de ontwikkeling en exploitatie bij geothermiebronnen. Dit is een vrij risicovolle rol waarin naast veel kennis in ontwikkeling en exploitatie van de geothermiebron, de kans bestaat dat deze het niet gaat doen. Hier is dus geen rol voor de provincie weggelegd. EBN heeft eind 2022 in een whitepaper in relatie tot de publieke marktordening van warmtenetten laten weten, zich ook in een rol ziet van transportleidingen op regionale warmtenetten.

- **Samenwerkingsovereenkomst met Gasunie;** Regionale warmtebronnen met grote afzet vragen om publiek transportnetten. Gasunie neemt deze rol op zich in provincie Zuid Holland en Groningen. Hiervoor moet er een akkoord gevraagd worden aan de minister van EZK, waarmee een investering vanuit het Rijk wordt geborgd. Gezien de omvang van de twee transportleidingen in provincie Utrecht lijkt het ons niet waarschijnlijk dat gasunie deze rol gaat innemen gezien de voor hen kleine omvang van het project.
- In alle drie de gevallen is een samenwerking met het provinciaal warmtebedrijf randvoorwaardelijk om de warmte van de transportleidingen, in te voeren naar distributienetten in de wijk om deze bij woningen af te leveren.
- **Zie voor publiek provinciaal warmtebedrijf punt twee.**

Concept criteria waar projecten aan dienen te voldoen die gebruik wensen te maken van instrumenten.

- Er is een warmtebron (geothermie) beschikbaar die de exploitant lokaal niet (voldoende) uit kan nutten. Hierdoor ontstaat er een belang bij een regionale afname om de bron te exploiteren.
- Er is geen (publieke) partij die zonder deelneming van de provincie het netwerk ontwikkelt.
- Er de warmtevraag uit de regio is voldoende om de investering in het transportnet te billijken.

Totaal subsidiebedrag, totale inbreng van eigen vermogen, hefboom naar vreemd vermogen en wel of niet revolverend.

- Het in te brengen eigen vermogen voor de provincie is een investering met een revolverend karakter en looptijd van tien jaar.
- De investering voor de provincie voor de ontwikkeling van twee transportnetten ligt tussen 78 en 102 miljoen Euro. Hiermee worden tussen circa 75.000 woningequivalenten aardgasloos.
- Na consultatie met de vreemd vermogen verschaffers blijkt dat met inbreng van 30% eigen vermogen, 70 % vreemd vermogen wordt opgehaald. We gaan er vanuit dat de provincie en de netbeheerder de enige investeerders zijn, leidt dit tot een vermenigvuldigingsfactor van 6,6.
- We gaan ervan uit dat de investering revolverend is en daarmee op termijn beschikbaar komt voor overige projecten in de provincie.
- Wanneer de provincie tussen €78 en €102 miljoen aan investeringsgelden beschikbaar stelt, leidt dit tot een totale investering van €516M - €675M

4. Investeringssubsidie voor groengas infrastructuur aansluitkosten Stedin

Het tijdspad met de te nemen stappen om het instrumentarium in te richten en operationeel te krijgen.

- **Opzetten provinciaal fonds.** De provincie verstrekt de subsidie middels een provinciaal fonds. Daarvoor kan een bestaand fonds worden gebruikt, anders moet er een nieuw fonds worden opgericht.
- **Vaststellen van subsidiebedrag.** De provincie stelt vast welk subsidiebedrag er onder welke voorwaarden wordt uitgekeerd.
- **Deelnemingscriteria.** Opstellen waaraan bedrijven moeten voldoen om in aanmerking te komen voor de subsidie.
- **Opzetten communicatie.** Communicatie opzetten naar potentiële deelnemers.

- **Inrichten aanmeldloket.** De provincie richt een centraal loket in waar bedrijven de subsidie aan kunnen vragen. Het loket beoordeelt de aanvragen, en keert de subsidie uit indien de aanvraag aan de gestelde eisen voldoet.

Een voorstel voor de governance structuur om de organisatie van het instrumentarium in te richten, inclusief potentiële wijze van samenwerking met partijen.

- **Provinciaal fonds** vanuit waar de provincie de subsidies betaalt
- **Inrichten van een aanmeldloket** ontvangen en beoordelen van aanvragen, en ondersteunen van burgers en bedrijven bij aanmelden.

Concept criteria waar projecten aan dienen te voldoen die gebruik wensen te maken van instrumenten.

- Minimale productie van groengas per aansluiting.
- Maximale afstand tot infrastructuur van Stedin. In de berekeningen is er rekening gehouden met een afstand van 1,5 kilometer per aansluiting. Om marge in te bouwen zou de maximum afstand ergens tussen de 2 en 2,5 kilometer kunnen liggen.
- Groengas moet volledig duurzaam (uit reststromen) worden geproduceerd.
- Per case moet gekeken worden of er sprake is van oversubsidiëring door toekenning van provinciale financiering en SDE++.

Totaal subsidiebedrag, totale inbreng van eigenvermogen, hefboom naar vreemd vermogen en wel of niet revolverend.

- Van het benodigde vermogen legt de provincie 50% in, de overige 50% wordt gefinancierd met SDE++ subsidies.
- De provincie trekt geen vreemd vermogen aan, de investering wordt volledig gesubsidieerd
- Dit leidt tot een vermenigvuldigingsfactor van 2,0
- Bij een totale investeringssubsidie van €4 tot €11 miljoen leidt dit tot een totale investering van €8 tot €22 miljoen.
- Dit betreft een subsidie, het instrument is dus niet revolverend

5. Investeringen in energie opslag assets door publieke partij, Stedin als operator

Het tijdspad met de te nemen stappen om het instrumentarium in te richten en operationeel te krijgen.

- **Opzetten provinciaal fonds.** De provincie richt een fonds op dat eigenaar wordt van de infrastructuur. Door het organiseren van een orgaan op afstand voorkomt de provincie complexiteit door politieke besluitvorming.
- **Vaststellen van congestielocaties.** Samen met Stedin kijkt de provincie op welke plekken de meest urgente problemen omtrent netcongestie ontstaan waarbij elektriciteitsopslag de meest effectieve manier is om dit probleem op te lossen. Vervolgens worden deze locatie geprioriteerd naar urgentie en haalbaarheid.
- **Maken van eerste kostenraming.** Met de expertise van Stedin wordt een eerste kostenraming van de opslagfaciliteiten gemaakt.
- **Betrekken investeerders voor vreemd vermogen.** Op basis van de kostenraming start de provincie de gesprekken met investeerders die vreemd vermogen in willen brengen. Dat kunnen banken zijn, of investeringsfondsen als InvestNL.

- **Aanbesteding voor levering en installatie opslagfaciliteiten.** Middels een aanbesteding zoekt de provincie naar een leverancier en installateur voor de opslagfaciliteiten. Het programma van eisen kan in samenwerking met Stedin worden opgesteld.
- **Overdragen operationele taken aan Stedin.** Na de levering en installatie van de systemen, draag de provincie het beheer over aan Stedin.

Een voorstel voor de governance structuur om de organisatie van het instrumentarium in te richten, inclusief potentiële wijze van samenwerking met partijen.

- **Provinciaal fonds** dat eigenaar wordt van de assets
- **Samenwerking met Stedin** voor de ontwikkeling van het opslagsysteem
- **Contractuele samenwerking met leverings/installatie partij** die de aanbesteding wint.
- **Contractuele samenwerking met Stedin** voor het opereren van het opslagsysteem. Stedin mag als wetbeheerder geen eigenaarschap hebben op energieopslag instrumenten, maar mag deze wel beheren in opdracht van de provincie.

Concept criteria waar projecten aan dienen te voldoen die gebruik wensen te maken van instrumenten.

- Samen met Stedin bepaalt de provincie in welke mate de investering bijdraagt aan het verminderen van de netcongestie en of deze investering daarmee maatschappelijk te verantwoorden is.

Totaal subsidiebedrag, totale inbreng van eigenvermogen, hefboom naar vreemd vermogen en wel of niet revolverend.

- De provincie treedt op als investeerder en wordt daarmee eigenaar van de assets. Omdat er waarschijnlijk een rendabele businesscase onder de opslag assets ligt, kan er vreemd vermogen worden aangetrokken. We doen de aanname dat er 50% vreemd vermogen wordt aangetrokken.
- Dit leidt tot een vermenigvuldigingsfactor van 2,0.
- Wanneer de provincie een investering doet van €71 tot €145 miljoen, leidt dit tot een totale investering van €143 tot €291 miljoen.
- Dit instrument kan revolverend worden ingericht, door de assets na ontwikkeling te verkopen. Daarmee komt de rol van Stedin in dit geheel wel in het gevaar, de nieuwe eigenaar kan ook een andere partij contracteren om het systeem te beheren, waarmee commerciële overwegingen mogelijk zwaarder gaan spelen dan het oorspronkelijke doen, het oplossen van netcongestieproblemen.

6. Garantiefaciliteit voor wegnemen risico bij energy hubs (eerste grote hubs als pilots)

Het tijdspad met de te nemen stappen om het instrumentarium in te richten en operationeel te krijgen.

- **Opzetten provinciaal fonds.** De provincie richt een fonds op dat garant staat voor de leningen die de bedrijven doen om een energy hub te realiseren.
- **Opzetten communicatie.** Om te zorgen dat bedrijven bekend worden met deze regeling wordt er een communicatietraject gestart. Omdat de provincie samenwerkt met de gemeenten, en de gemeenten mogelijk beter op de hoogte zijn van de verschillende

bedrijventerreinen waar dit interessant is, is het verstandig dit primair bij de gemeenten neer te leggen en als provincie te ondersteunen.

- **Inrichten aanmeldloket.** Samen met de gemeenten richt de provincie een aanmeldloket op waar geïnteresseerde partijen een garantstelling aan kunnen vragen.
- **Beheer van het fonds inrichten.** Daarbinnen wordt bepaald onder welke voorwaarden het fonds de garantie uitkeert.

Een voorstel voor de governance structuur om de organisatie van het instrumentarium in te richten, inclusief potentiële wijze van samenwerking met partijen.

- **Provinciaal fonds** vanuit waar de provincie de garanties verstrekt.
- **Inrichten van een aanmeldloket** ontvangen en beoordelen van aanvragen.
- **Samenwerking met gemeenten** voor identificatie van interessante bedrijven en bedrijventerreinen.

Concept criteria waar projecten aan dienen te voldoen die gebruik wensen te maken van instrumenten.

- Kwantificeren hoe veel elektriciteit bedrijven onderling uit gaan wisselen waardoor deze niet geleverd hoeft te worden uit het bovenliggende netwerk. Op basis hiervan kan de provincie bepalen of de garantstelling daarmee doeltreffend is.
- Beoordelen van de businesscase op haalbaarheid en marktconformiteit. Er moet per initiatief getoetst worden of er geen spraken is van onrechtmatige staatsteun.
- Gezien de grote verscheidenheid aan bedrijven en hun wisselende verbruiks- en opwekprofielen is het niet mogelijk om op voorhand en zonder vervolgonderzoek vast te stellen wat de normen hiervoor moeten zijn.
-

Totaal subsidiebedrag, totale inbreng van eigenvermogen, hefboom naar vreemd vermogen en wel of niet revolverend.

- De provincie staat garant voor de leningen die bedrijventerreinen moeten doen bij de bank. Afhankelijk van de organisatievorm kan de investering gedaan worden door parkmanagement, of door een ESCO die de deelnemende bedrijven gezamenlijk oprichten. De aanname is dat de provincie, met de gemeente als partner (50%), garant staat voor 60% van de lening. De garantie voor de overige 40% komt van de bedrijven zelf.
- Dit leidt tot een vermenigvuldigingsfactor van 3,1
- Wanneer de provincie garant staat voor €1,4 tot €3 miljoen, leidt dit tot een totale investering van €4,4 tot €9,2 miljoen.
- Het gaat om een garantstelling, wanneer het risico uit de businesscase is kan de garantstelling komen te vervallen. Daarmee heeft dit instrument een revolverend karakter.

7. Investeringsubsidie bij grootschalige aanpak isolatie & in pandig

Het tijdspad met de te nemen stappen om het instrumentarium in te richten en operationeel te krijgen.

- **Opzetten provinciaal fonds.** De provincie verstrekt de subsidie middels een provinciaal fonds. Daarvoor kan een bestaand fonds worden gebruikt, anders moet er een nieuw fonds worden opgericht.
- **Aansluiten bij isolatieprogramma's gemeenten.** Bij het aanvragen van de subsidie die beschikbaar wordt gesteld vanuit het Nationaal Isolatie Programma (NIP) moeten de

gemeenten een plan van aanpak overleggen dat beschrijft hoe ze de subsidie in willen zetten.

- **Toekenning van de subsidie.** Toekenning loopt via de gemeenten, volgens de door de provincie gestelde criteria.

Een voorstel voor de governance structuur om de organisatie van het instrumentarium in te richten, inclusief potentiële wijze van samenwerking met partijen.

- **Provinciaal fonds** vanuit waar de provincie de subsidies betaalt
- **Samenwerking met de gemeenten** in het toekennen van de subsidie.

Concept criteria waar projecten aan dienen te voldoen die gebruik wensen te maken van instrumenten.

- Woningen hebben een label D, E, F of G.
- Na de isolatie:
  - Voldoet de woning aan de standaard zoals gesteld door de RVO.*
  - Indien dit niet mogelijk is voldoen de maatregel die genomen zijn aan de streefwaarde voor afzonderlijke gebouwonderdelen.*
- De subsidie richt zich op de kwetsbare groepen in de samenleving die tegen financieringsobstakels aanlopen bij het verduurzamen van de woning. Daarom kan er gedacht worden aan een maximaal gezinsinkomen. Dit is een politieke keuze, wij doen geen uitspraak waar deze grens gelegd wordt.

*[Standaard en streefwaarden voor woningisolatie \(rvo.nl\)](https://www.rvo.nl/nl/standaard-en-streefwaarden-voor-woningisolatie)

Totaal subsidiebedrag, totale inbreng van eigenvermogen, hefboom naar vreemd vermogen en wel of niet revolverend.

- We zien de investering die de provincie beschikbaar stelt als een bijdrage voor kwetsbare groepen, bovenop de NIP subsidie die door de gemeente ter beschikking wordt gesteld.
- Daarbij komt 66,7% van de investering van de bewoner, 16,7% van de gemeente (NIP) en 16,7% van de provincie.
- Dit leidt tot een vermenigvuldigingsfactor van 6.
- Wanneer de provincie €71 tot €111 miljoen beschikbaar stelt als investeringssubsidie, leidt dit tot een totale investering van €424 tot € 665 miljoen.
- Het instrument is een subsidie, dus niet revolverend.